



ПОСТАНОВЛЕНИЕ

02.07.2024

Мөслим

КАРАР

№ 303

«2024-2028 елларга Мөслим муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль законга, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, «Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына таянып, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Уставы белән, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ**:

1. «2024-2028 елларга Мөслим муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасын расларга (кушымта).

2. Әлеге карарны Мөслим муниципаль районының рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга <http://pravo.tatarstan.ru>.

3. Әлеге карар рәсми рәвештә игълан ителгәннән соң законлы көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә беренче урынбасарына йөкләргә.

**Башкарма комитет житәкчесе
вазифаларын башкаручы**

Р.В. Мөхсинов

Татарстан Республикасы
Мөслим муниципаль районы
Башкарма комитеты карары белән расланган
кушымта
02.07.2024 № 303



**МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММА
«2024-2028 елларга Мөслим муниципаль
районында кече һәм урта эшкуарлыкны
үстерү»**

2024 ел

I. МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ.

Программаның Исеме	«Мөслим муниципаль районында кече, урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасы (алга таба - Программа)
Программаның эшләүчеләре	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге
Программаның максатлары бурычлары	<p>Программаның Максатлары:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Кече һәм урта эшкуарлыкның һәм кече хужалык итү формаларының нәтижәле эшләве һәм үсеше өчен уңай шартлар тудыру; - Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районында социаль-иқтисадый үсеш бурычларын хәл итүгә керткән өлешен арттыру; - Мөслим муниципаль районының тулаем территориаль продуктында кече һәм урта бизнес өлешен арттыру; - Кече һәм урта бизнес өлкәсендә эшләүчеләр санын арттыру. <p>Программаның Бурычлары:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Районның кече һәм урта эшкуарлыкка һәм шәхси ярдәмче хужалыкларына ярдәм итүнең яңа формаларын булдыру һәм булган инфраструктурасын үстерү. 2. Кулланучылар һәм авыл хужалыгы кооперациясен үстерү. 3. Мәгълүмат компаниясе үткәрү һәм иқтисадый актив халыкны эшкуарлык эшчәнлегенә жәлеп итү. 4. Инновацион һәм конкуренциягә сәләтле продукция житештерү өчен кирәкле технологияләрне гамәлгә кертүгә ярдәм итү. 5. Авыл жирлегендә кече хужалыкларны тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру. 6. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләрнең сыйфатын күтәрү, кече һәм урта эшкуарлык субъектларын һәм шәхси ярдәмче

	хужалыкларны консультация белән тәэмин итү. 7. Эшқуарлыкның кадрлар потенциалын үстерү.
Программаның максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре	- 1 мең кешегә исәпләгәндә кече һәм урта эшқуарлык субъектлары саны, 30 бер. - Тулаем территориаль продуктта кече һәм урта бизнес өлеше, 41,0 %
Программаны гамәлгә ашыру этаплары һәм сроклары	2024-2028 еллар.
Программаны үтәүчеләр	- Мөслим муниципаль районы жирле үзидарә органнары - Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының структур бүлекчәләре; - Кече һәм урта эшқуарлыкка ярдәм оештыру; - Физик затлар, кече һәм урта эшқуарлык субъектлары, хужалык итүнең кече формалары
Программаны финанслау күләме һәм чыганакалары	Барлығы агымдагы финанслау 60 000,00 сум, шул исәптән: - жирле бюджет - 60 000,00 сум.; - республика бюджеты- (республика һәм федераль программалар катнашында, кече һәм урта эшқуарлыкны үстерүгә грантлар). Программаны Мөслим муниципаль районы бюджетыннан финанслау күләме чираттагы финанс елына Татарстан Республикасы Законы нигезендә ел саен төгәлләнәчәк. Финанслау күләме кече һәм урта эшқуарлык субъектларына жир кишәрлекләре, биналар, корылмалар формалаштыру өлешендә милек ярдәменә салынган. Программаны финанслау күләме фаразлау характерында һәм тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләргә дучар ителә.
Программаның үтәлешен контрольдә тоту	Программаның үтәлешен контрольдә тоту Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетына, Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлегенә йөкләнә.
Программаны гамәлгә	2028 елга кадәр кече һәм урта эшқуарлык

ашыруның нәтижеләре	<p>төп өлкәсендә эшләүчеләр саны, шәхси эшкуарларны да кертеп 2 597 кеше.</p> <p>Тулаем территориаль продуктта кече һәм урта эшкуарлык өлеше 41,0 %.</p> <p>Сатып алулар өлеше, анда бары тик СМСП гына катнаша 32 %.</p> <p>Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары саны 534 берәмлек.</p> <p>1 мең кешегә исәпләгәндә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары саны 30 берәмлек.</p> <p>Кече предприятиеләр буенча бер хезмәткәрнең уртача айлык хезмәт хақы 40 320,51 сум.</p> <p>Кече һәм урта предприятиеләр субъектларынан жирле бюджетка салым һәм салым булмаган түләүләр керүе 131,69 млн. сум.</p>
------------------------	---

II. Кыска кереш.

Әлеге программа Мөслим муниципаль районында эшкуарлыкны үстерүгә юнәлтелгән чаралар исемлеген билгели.

Программаны эшләү өчен **норматив хокукый база** булып «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Дәүләт статистикасы федераль хезмәтенең территориаль органы мәгълүматлары тора.

Әлеге программада түбәндәге төшенчәләр һәм терминнар кулланыла

Әлеге программада кулланыла торган төп төшенчәләр һәм терминнар «Россия Федерациясенең кече һәм урта эшкуарлыгын үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль законга (02.07.2021 редакциясендә) таяна.

III. Программаның гомуми өлеше

1. «Мөслим муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасының максаты, бурычлары.

Мөслим муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү эшкуарлык субъектларының эшлекле активлыгын үстерү өчен уңай климат булдыруга, эшкуарлык үсешенең төп чикләүләренең йогынтысын киметүгә юнәлдерелгән һәм эшкуарлыкка ярдәм итү юнәлешләрен муниципаль район

үсешенен стратегик максатлары, бурычлары һәм өстенлекләре системасына кертүгә нигезлэнгән.

Шул максат белән Россия Федерациясенен һәм Татарстан Республикасының төп стратегик документларына даими анализ ясала, урта сроклы перспективага социаль-икътисадый үсешнен төп бурычлары билгеләнә һәм әлеге бурычлар кысаларында кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү чараларын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә.

Россия Федерациясе субъектларында, шул исәптән Татарстан Республикасында эшкуарлыкны үстерүне тоткарлый торган төп проблемалар «Опора России», «Деловая Россия» гомумроссия ижтимагый оешмалары, шулай ук Татарстан Республикасы Социаль-икътисадый мониторинг комитеты үткәрә торган эшкуарлык үсеше проблемаларының тикшеренүләре нигезендә һәм сораштырулар һәм эшкуарлык бергәлеген анкеталаштыру мәгълүматларына нигезлэнгән төп проблемалар түбәндәгеләр:

кадрлар кытлыгы;

кече һәм урта бизнес өчен салым йөкләнешенен югары дәрәжәсе;

финанс ресурсларының арзанлыгы;

жирнен һәм күчемсез милекнен арзанлыгы;

энергетика инфраструктурасының һәркем файдалана алырлык дәрәжәдә булмавы;

административ киртэләр булу;

коррупция;

яңа жиһазлар сатып алу белән проблемалар.

Программаның максатлары һәм бурычлары

- Кече һәм урта эшкуарлыкның һәм хужалык итүнен кече формаларының нәтижәле эшләве һәм үсеше өчен уңай шартлар тудыру;

- Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районында аның социаль-икътисадый үсеш бурычларын хәл итүгә керткән өлеше арту;

- Мөслим муниципаль районының тулаем территориаль продуктында кече һәм урта бизнес өлешен арттыру;

- Кече һәм урта бизнес өлкәсендә эшләүчеләрнен саны арту.

Әлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итүгә кирәк:

1. Районда уңай инвестицион климатны тәмин итү - сәнәгать майданчыклары, сәнәгать парклары, технологик парклар, бизнес-үзәкләр төзү өчен житештерү һәм башка объектларны урнаштыру өчен уңайлы инфраструктура булдыру.

2. Кече һәм урта эшкуарлыкка һәм районның шәхси ярдәмче хужалыкларына ярдәм итүнең гамәлдәге инфраструктурасын булдыру һәм үстерү;
3. Эшкуарлык эшчәнлегенә икътисадый актив халыкны жәлеп итү;
4. Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өчен финанс ресурстарының һәркем файдалана алырлык булуын арттыру;
5. Инновацион һәм конкуренциягә сәләтле продукция житештерү өчен кирәкле технологияләргә гамәлгә кертүгә ярдәм итү;
6. Сәнәгатьтә кече һәм урта эшкуарлык субъектларының житештерү производствосын технологик яктан яңадан коралландыруга һәм хезмәт житештерүчәнлеген күтәрүгә ярдәм итү, шулай ук авыл жирлегендә кече хужалыкларны тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру;
7. Эшкуарлыкның кадрлар потенциалын үстерү;
8. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына дәүләт хезмәтләрен күрсәтүнең сыйфатын, кече һәм урта эшкуарлык субъектларын һәм шәхси ярдәмче хужалыкларны фәнни-методик, норматив-хокукый һәм консультация белән тәмин итүне арттыру;
9. Региональ, регионара һәм халыкара базарларда эшкуарлык субъектларының базар позицияләренә көчәюе - кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мәгълүмати һәм консультация ярдәме күрсәтү, кече һәм урта эшкуарлыкка дәүләт ярдәме инфраструктурасын үстерү;

2. Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүнең агымдагы торышына анализ, Мөслим муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү проблемаларын бәяләү.

Хәзерге заман шартларында территорияль үсешне реформалаштыру һәм цивилизацияле базар мөнәсәбәтләре барлыкка килү, эчке һәм халыкара базарларда конкуренция үсеше кече һәм урта эшкуарлыкны һәм кече хужалыкларны үстерү аеруча зур роль уйный.

Кече эшмәкәрлек Мөслим муниципаль районы икътисадында, салым базасын формалаштыруда, халыкның, районның авыл хужалыгы һәм сәнәгать үсешенә ихтыяжларын тәмин итүдә зур роль уйный. Эшкуарлыкка ярдәм итү **Мөслим муниципаль районының 2016-2021 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына социаль-икътисадый үсеш стратегиясенә өстенлекле юнәлешләренә берсе буларак карала.**

Хәзерге вакытта кече предприятиеләр районның территорияль үсешенә барлык тармакларында эшчәнлек алып бара. Кече эшмәкәрлек яңа предприятиеләр һәм эш урыннары булдыру юлы белән халыкның мәшгульлеге проблемаларын хәл итүне, базарны төрле товарлар һәм хезмәт күрсәтүләр белән туендыруны тәмин итә.

Кече бизнесның үсешен характерлаучы күрсәткечләрнең берсе - кече бизнесның саны һәм структурасы. 01.01.2024 елга Мөслим муниципаль районында 99 икътисадый актив кече предприятие һәм республика салым органнарында теркәлү яки яңадан теркәлү узган 385 шәхси эшкуар үз эшчәнлеген гамәлгә ашыра.

Сәүдә нокталары булган күп кенә эшкуарлар параллель рәвештә үз производстволарын ачалар (икмәк пешерү цехлары, кафе, тәрәзәләр һәм ишекләр жыю цехлары ачыла, металл эшкәртү буенча шиномонтаж остаханәләре ачыла). Районның территориаль үсеше структурасы житештерү тармакларын үстерү, хезмәтләр күрсәтү белән кызыксынган кече һәм урта бизнес өлешен арттыру ягына акрын, әмма ышанычлы төстә үзгәрә.

Сәүдә нокталары булган күп кенә эшкуарлар бүген житештерү эшчәнлегенә дә күчәләр.

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, яна производстволарны үстерү нәтижәсендә район үзе житештергән төзелеш материаллары белән тәмин ителеш буенча үз-үзен тәмин итә ала, алар читтән китерелгәннәргә караганда 1,2 гә арзанрак.

Тулаем территориаль продуктта кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өлеше 2023 елда 40,6% тәшкил итте - 2024 ел күрсәткече - 40,6 %.

Районда "Мөслим муниципаль районы эшкуарлар советы" эшли, аның әгъзалары булып эшкуарлык эшчәнлегенә төрле юнәлешләрендә эшләүче 45 эшкуар тора. Муниципаль берәмлек дәрәжәсендә Мөслим муниципаль районында Эшкуарлыкка ярдәм итү һәм үстерү мәсьәләләре буенча Координация советы эшли, эшкуарлыкны үстерү буенча Попечительләр советы оештырылган. Төп эшчәнлегә эшмәкәрлеккә ярдәм итүгә һәм популярлаштыруга юнәлдерелгән. Квартал саен Совет киңәйтелгән утырышлар үткәрә, аларның максаты-кече һәм урта эшкуарлык субъектларының жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлеген тәмин итү һәм район эшкуарлыгы алдында торган проблемаларны хәл итүнең оптималь юлларын бергәләп эшләү.

КУЭ үсеше проблемаларын бәяләү

Бизнес үсешенә комачаулаучы төп проблема-үз һәм заем акчаларының житмәве. Эшмәкәрләрнең төп өлеше кредит һәм заем акчаларынан файдаланмый, беренче чиратта, кече предприятиеләрнең кирәкле тәмин ителеше һәм Кредит тарихлары булмау сәбәпле. Традицион рәвештә коммерция банклары кече бизнесны хезмәт күрсәтүдә шактый күп вакыт таләп итә, югары куркынычлы һәм чагыштырмача түбән керемле дип саный.

Кече эшмәкәрлек үсешен милек мәсьәләләре дә тоткарлый. Хәзерге вакытта кече предприятиеләрнең генә үз биналары һәм жиһазлары бар. Жир кишәрлекләрен милеккә алу яки арендага алу буенча да проблемалар бар.

Идарә һәм коммерция карарларын кабул итү өчен эшмәкәрләр бизнес алып баруның төрле аспекты турында мәгълүматка мохтаж.

ЦПП консультация үзәгенең ераклыгы.

КУЭ дәүләт ярдәме программаларында катнашуда кече һәм урта эшкуарлык субъектларының азлыгы.

Үз-үзләренә эшләүче гражданның турында федераль законны гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә эшкуарларның санын һәм әйләнешен киметү.

3. Территориаль үсешнең төрле секторларында КУЭ үсеше

2024 елның «01» гыйнварына районның кече һәм урта эшкуарлык секторын 484 эшкуарлык субъекты 99 кече предприятие, 385 шәхси эшкуар һәм 1 149 үзмәшгуль гражданның тәшкил итә.

Кече предприятиеләр арасында иң күп сан тупланган: күпләп-ваклап сату - 30 бер. - 31 %, авыл һәм урман хужалыгында 8 бер. - 8 %, төзелештә 25 бер. - Эшкәртү производствосында 25 % бер. - 10 %, күчмәсез милек, транспортировка, аренда һәм башка хезмәтләр күрсәтү өлкәсендә - 12 %.

Районда шәхси эшмәкәрләр санының уңай үсеш динамикасы күзәтелә.

Эшмәкәрләрнең төп өлеше традицион рәвештә 2024 елның «01» гыйнварына күпләп һәм ваклап сату өлкәсенә туры килә - структурада 30 шәхси эшмәкәр 31%.

Район буенча түләүле хезмәтләр сату күләме 102 млн. сумнан артык тәшкил итте.

Мөслим муниципаль районында 61 актив крестьян-фермер хужалыгы эшли, аларның яртысы (32) Татарстан Республикасы авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы линиясе буенча грант ярдәме белән оештырылган. 8 сөт, 2 ИТ, 26 кошчылык, бер яшелчәчелек юнәлешендә фермер хужалыгы, 24 фермер хужалыгы иген культуралары үстерү белән шөгыльләнә.

2023 елда «Агростартап» программасы кысаларында бер хужалык 4,5 млн. сумлык грант иясе булды.

Районның авыл жирлекләрендә 8 022 шәхси ярдәмче хужалык исәпләнә. Шәхси ярдәмче хужалыкларга ярдәм программасы буенча 2023 елда мини-ферма төзелешенә – 300 мең сум, кош (каз, үрдәк, күркә, бройлер) сатып алуга – 2,4 млн. сум, 3 яшьтән өлкәнрәк атларны тотуга-325 мең сум, савым сыерлары һәм кәжәләрне тотуга – 7,8 млн. сум субсидияләр алынган.

Авыл хужалыгын үстерүгә зур игътибар бирелә. Жирләрне хәзерге вакытта куллану шактый интенсиф. Авыл хужалыгы жирләре белән биләнгән мәйдан 101 мең га тәшкил итә. Туфрак бонитеты шактый югары һәм 26,7 дән 26,9 баллга кадәр тирбәлә.

Соңгы елларда гаилә фермалары саны ышаныч белән арта, бу депрессияле торақ пунктларны саклауга һәм үстерүгә, авылда урта сыйныф формалашуга ярдәм итә.

Сәнәгать житештерүен үстерүнең мөһим юнәлеше булып азык-төлек сәнәгәтен үстерү тора ала, ул авыл хужалыгы житештерүе белән бергә барырга тиеш. Экологик чиста авыл хужалыгы продукциясе житештерү мөмкинлеге бар. Чыннан да, районның территориаль үсешенең нигезен авыл хужалыгы житештерүе тәшкил итә.

Эшмәкәрлек эшчәнлегенең өстенлекле төрләре:

- азык-төлек һәм эшкәртү сәнәгәте (авыл хужалыгы продукциясен эшкәртү);
- жиләк кластерын үстерү;
- транспорт (логистика) һәм элементә өлкәсе;
- Түбән сортлы агач һәм агач калдыкларын эшкәртү;
- сәламәтлек саклау;
- яшелчәчелек һәм үсемлекчелек;
- терлекчелек;
- өзерлек эшчәнлеге;
- юл буендагы сервисны үстерү;
- авыл туризмы;
- эчәр су салу.
- мәдәни-спорт һәм массакуләм ял оештыру.

4. Кулланучылар базарын үстерү

Кулланучылар базары Мөслим муниципаль районын сәүдә, жәмәгать туклануы һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү хезмәтләре белән тәмин итүнең мөһим сегментларының берсен алып тора, халыкның икътисадый үсешенә һәм мәшгульлеген үстерүгә, кече һәм урта бизнесны үстерүгә ярдәм итә, Мөслим районы бюджетына зур өлеш кертә.

Кулланучылар базары башка базарларга турыдан-туры бәйле, акча керемнәренә, халыкның түләү сәләтенә йогынты ясый, товар-акча мөнәсәбәтләрен жайга сала һәм шуңа күрә кулланучылар базарын нәтижәле үстерү шартларын тудыру районның икътисадый сәясәтенең мөһим өлешләреннән берсе булып тора.

Муниципаль районда кулланучылар базарының тотрыклы үсеш алган инфраструктурасы формалаштырылган, ул тотрыклылык белән характерлана, халыкны азык-төлек, беренче кирәк-ярак товарлар һәм хезмәт күрсәтүләр белән тәмин итә.

Районның барлык жирлекләрендә кулланучыга турыдан-туры якин булган азык-төлек һәм азык-төлек булмаган товарларның стационар кибетләре эшли.

Муниципаль районда житештерү предприятиеләрен үстерүдә унай моментлар булуга карамастан, районның төп азык-төлек товарлары балансында эчке житештерү өлеше шактый түбән. Эчке житештерүнең өлешен арттыру өчен кулланучылар кооперациясе системасын үстерү каралган.

ваклап сату сәүдә челтәренең торышы халыкның сәүдә майданчыклары белән тәмин ителеш дәрәжәсе белән бәяләнә. Район халкының сәүдә майданчыклары белән тәмин ителеш күрсәткечләре хәзерге вакытта **1 мең кешегә 466,9 квадрат метр (нормативтан 120,6 %)** тәшкил итә.

Район территориясендә 110 сәүдә объекты эшли. Районда кибетләренң төп өлеше товарларның катнаш ассортиментын сата. Азык-төлек һәм азык-төлек булмаган товарлар, ит, ит эшкәртү продукциясе сату, автомашиналарга запас частьлар сату; төзелеш һәм бизәү материаллары сату буенча махсулашкан кибетләр бар.

Шәхси эшмәкәрләр һәм кече бизнес предприятиеләре район территориясендә дә, республикабыз башкаласы Казанда да уздырыла торган ярминкәләрдә актив катнашалар. Куллану базарында продукцияне сату максатында район товар житештерүчеләре сату күргәзмәләре оештырыла.

5. Яшьләр арасында эшкуарлыкны үстерү.

Татарстан Республикасы Президенты Р.Н. Миңнехановның «Перезагрузка» (26.03.2018 елгы № ПР-74) Зур эшмәкәрлек форумында катнашу йомгаклары буенча йөкләмәсен үтәү йөзеннән «Синергия» Мәскәү финанс-сәнәгать университеты (алга таба - «Синергия» университеты) югары белем бирүче дәүләти булмаган мәгариф хосусый учреждениесе 8 һәм 10 нчы сыйныф укучыларын гомуми белем бирү системасында электрон тест үткәрә.

Тест укучыларда эшкуарлык эшчәнлеген алып баруга һәвәслекне билгеләү максатыннан үткәрелә.

«Синергия» Университетын эзерләүчеләр һәм оештыручылар үз алларына бурычлар куялар: укучы шәхесенең эшкуарлык төрен билгеләүне; эшкуарлык эшчәнлегенә һәвәскәр укучыларның психологик портретын булдыруны; укучыларның шәхси, социаль һәм когнитив потенциалын «Эшмәкәрлек» программасы буенча алга таба да белем алу өчен бәяләргә.

Тест узганнан соң катнашучылар шәхси характеристика буенча йомгаклар һәм узу турында электрон сертификат алачак.

Яшьләр эшкуарлыгын үстерүдә «Мөслим политехника техникумы» ДАҺБУ зур әһәмияткә ия.

Урта звено белгечләрен эзерләү программасы буенча коммерция (тармаклар буенча) белгечлеге буенча техникумда 20 кеше белем ала. Уку процессы планы буенча бу программа буенча түбәндәге дисциплиналар укытыла: азык-төлек булмаган һәм азык-төлек товарларының ваклап сату технологиясе, менеджмент, коммерция эшчәнлеген оештыру, сәүдә оештыру, Финанслар, салымнар һәм

салым салу, маркетинг, документация белән тәмин итү идарә. Моннан тыш, урта звено белгечләрен әзерләүнең башка программалары буенча уку процессы планы буенча дисциплиналар укытыла: эшкуарлык эшчәнлеген оештыру, жәмәгать туклануында эшкуарлык эшчәнлеге. Шулай итеп, «Мөслим политехник техникумын» ДАҺБУ тәмамлаучыларның барысы да диярлек эшкуарлык эшчәнлегенең төп белемнәрен ала.

Техникум төрле конкурсларда һәм фәнни-гамәли конференцияләрдә катнаша, анда студентлар нәтижәләр күрсәтә. Урта һөнәри оешмалар студентлары өчен иң мөһим конкурсларның берсе - Worldskills. WorldSkills чемпионатларында студентлар катнашында һөнәри осталык конкурслары уздырыла. Аның максаты - бөтен дөнья буйлап һөнәри әзерлек һәм квалификация стандартларын һәм статусын күтәрү, эшче һөнәрләрен дөнья буйлап халыкара ярышлар уздыру аша популярлаштыру.

Бу программаны гамәлгә ашыру кысаларында Мөслим муниципаль районының башкарма комитеты һәм халыкны эш белән тәмин итү үзәге тарафыннан эшмәкәрлек эшчәнлеге нигезләре буенча шәхси консультацияләр уздыру, тренингләр, өйрәтү курслары оештыру каралган. Бизнес алып бару нигезләре турында хокукый грамоталылыкны һәм мәгълүматлаштыруны арттыру.

Яшьләргә эшкуарлыкка жәлеп итүгә һәм авылда кече хужалыкларны үстерүгә ярдәм итүче чаралар комплексын үткәрү, шул исәптән укыту, мәгълүмати тәмин итү, конкурслар, ярминкәләр, конференцияләр уздыру һәм башкалар. Яшьләргә эшкуарлык эшчәнлеген стимуллаштыру, эшкә урнаштыру проблемалары белән бәрелешкән гражданнарның мәшгульлегенә булышлык итү.

Эш башлаучы эшкуарларга ярдәм чаралары - үз бизнесын булдыруда яшьләргә эшкуарлык инициативасына ярдәм итү. Эшсез гражданнарга үзмәшгульлекне оештыруда ярдәм итү, эшмәкәрлекне теркәү юлы белән һәм үзмәшгульлек программасы буенча үсеш. Эшсез гражданнар санын кыскарту, үзмәшгульлекне арттыру, эшмәкәрлекне үстерү.

6. Сәнәгать майданчыкларын үстерү

Мөслим муниципаль районында төрле производстволар өлкәсендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өчен шартлар тудыру максатларында төрле милек рәвешләрендәгә сәнәгать майданчыкларын үстерү планлаштырыла.

7. Үз-үзен эш белән тәмин итүче халык өчен программа булдыру

Территориаль үсеш системасында даими эшләүче мәшгульлекнең бер төре халыкның мөстәкыйль мәшгульлеге, аның роле һәм Мөслим муниципаль

районының икътисадый тормышында урыны соңгы урында түгел. Авыл хужалыгы районы өчен аеруча мөһим, авыл үзмәшгульлеге, ул халыкны хезмәт процессларына жәлеп итүгә һәм авыл хужалыгы эшчәнлегендә катнашуга юнәлдерелгән. Авыл үзмәшгульлеге процессын гамәлгә ашыру нәтижәсе - авылда тормыш рәвешен саклап калу, халыкның тормыш дәрәжәсен күтәрү һәм хезмәт базарындагы киеренкелекне киметү.

Авылда мәшгульлекнең барлык күптөрлелеге, иң традицион юнәлеше - терлекләрне хужалыкларда тоту яки без шәхси ярдәмче хужалыкларда ничек атыйбыз.

Районның шәхси ярдәмче хужалыкларында 5 644 баш эре мөгезле терлек бар, шул исәптән 2 260 баш сыер.

Авыл тормышын саклап калуга, шәхси хужалыкларның терлек һәм кош-корт белән тәмин ителешен тәмин итүгә кайбер республика программалары эшләнде һәм эшләп килә.

Шәхси ярдәмче хужалыкларга сөтчелек юнәлешендә мини-фермалар төзү буенча республика программасы ярдәмендә районда 54 кече сөт фермасы эшли. 11 млн. сумнан артык субсидия алынган.

Шәхси ярдәмче хужалыкларга ярдәм итүнең мөһим нәтижәсе булып хужалыкларны эзлекле рәвештә киңәйтү һәм билгеле бер куәтләргә ирешү белән крестьян-фермер хужалыкларына әверелү тора.

Үз-үзләренә эшләүче гражданнар турындагы законны 2019 елның 1 гыйнварыннан гамәлгә кертү кысаларында башкарма комитет тарафыннан үз-үзенә эшләүче затларга мәгълүмати консультация бирү каралган.

1) Массакүләм мәгълүмат чараларында һәм районның рәсми сайтында бастырып чыгару.

2) Гражданнарны кабул итүдә консультация.

3) Семинарларда, жыеннарда һәм киңәшмәләрдә консультация.

8 Авыл хужалыгында кооперацияне үстерү

Районда кулланучылар кооперациясен үстерүнең максаты - район халкын һәм Татарстан Республикасын үз производстволарын азык-төлек белән тулысынча тәмин итү, аның мәшгульлеген һәм керемнәрен арттыру мөмкинлеген бирә торган инновацияләрне киң кертү исәбенә авыл халкының тормыш сыйфатын яхшырту.

Кулланучылар кооперациясе системасын торгызу "2017 - 2020 елларга Татарстан Республикасында авыл хужалыгы кулланучылар кооперациясен үстерү" ведомство максатчан программасының турыдан-туры катнашында авыл

хужалыгы кулланучылар кооперативларының матди-техник базасын үстерүгә планлаштырыла.

9. Социаль эшкуарлыкны үстерү.

Социаль эшмәкәрлек - бизнесның бер төре, анда социаль проблемаларны хәл итү, кешеләргә ярдәм итү төп идея булып тора. Чиста хәйриячелектән аермалы буларак, биредә үз-үзен аклау һәм проектның табышлылығы мөһим идея.

Социаль эшкуарлыкның максатчан юнәлешле төрләрен аерып күрсәтергә мөмкин:

- экологик хәлне яхшырту;
- авыр вакытлар кичерүче кешеләргә ярдәм;
- инвалидларның мәшгульлеге;
- файдалы ял итү;
- балалар үсеше;
- психологик һәм физик имгәнүләрдән соң тернәкләндерү.

Социаль эшмәкәрлек үсешенә төп максатлары һәм бурычлары:

1. Социаль эшмәкәрлек эшчәнлегә өлкәсендә норматив хокукый база булдыру.
2. Консультатив ярдәм күрсәтү.
3. Конкурс нигезендә финанс ярдәме күрсәтү.
4. Социаль эшкуарлык турында халыкка мәгълүмат житкерү дәрәжәсен арттыру.
5. Жирле үзидарә органының социаль эшкуарлык белән хезмәттәшлеген үстерү.

IV. Территориянең инвестицион жәлеп итүчәнлеген бәяләү, эшкуарлыкны үстерү юнәлешләре һәм конкрет чаралар исемлеге.

Программа Мөслим муниципаль районында кече эшкуарлыкны алга таба үстерү өчен уңай шартлар тудыруга юнәлтелгән чаралар комплексын үз эченә ала.

Районның инвестицияләр жәлеп итүчәнлегенә инвесторларның көтү дәрәжәсен канәгатьләндерүдән гыйбарәт һәм районның инвестицион потенциалы зурлығы, эшлекле климат торышы белән билгеләнә.

Районның инвестицион сәясәтен үстерүнең төп юнәлешләре түбәндәгеләр:

1. Мөслим муниципаль районында уңай инвестицион климат, инвестиция проектларына ярдәм итүнең муниципаль инструментларын булдыру.
2. Инвестиция эшчәнлегенә инфраструктурасын үстерү.
3. Инвестиция эшчәнлегенә мәгълүмати, кадрлар ярдәме.

Инвестиция жәлеп итүчәнлеген арттыруга юнәлдерелгән чаралар:

- инвестиция процессына Мөслим муниципаль районы милкендәге вакытлыча туктатып торылган һәм консервациялэнгән корылмаларны һәм объектларны жәлеп итү;
- Дәүләт-хосусый партнерлык принципларында инвестиция проектларын гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән жир кишәрлекләре һәм күчемсез милек объектлары реестрын булдыру;
- инвестиция күргәзмәләрендә, семинарларда, конференцияләрдә катнашу, мәгълүмат буклетлары, илебез массакүләм мәгълүмат чараларында мөкаләләр чыгару юлы белән Мөслим муниципаль районының инвестицион имиджын формалаштыру;
- МБ сайтында урнаштыру һәм инвестиция эшчәнлегә өлкәсендәге мәгълүматны актуальләштерү;
- Районның инвестицион паспорты актуаль халәттә.

V. КУЭ үстерү программасын ресурслар белән тәмин итү

Барлыгы - агымдагы финанслау 60 000,00 сум, шул исәптән:

- жирле бюджет - 60 000,00 сум;
- республика бюджеты - (республика һәм федераль программаларның катнашу кысаларында, КУЭ үсешенә грантлар);

Программаны Мөслим муниципаль районы бюджетыннан финанслау күләме ел саен аныкланачак.

Программаны ресурслар белән тәмин итү күләме Татарстан Республикасы бюджеты акчаларын гамәлгә ашыру исәбенә кече һәм урта эшкуарлыкка һәм шәхси ярдәмче хужалыкларга дәүләт ярдәмен күрсәтүгә республика һәм федераль бюджеттан субсидияләр бирү йомгаклары буенча билгеләнәчәк. Муниципаль бюджеттан финанслау жир участкалары, биналар, корылмалар төзү өлешендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мөлкәти ярдәм итүгә каралган. Программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш.

Авыл хужалыгы юнәлешендә эшләүче эшкуарларга мөлкәти ярдәм күрсәтү мәсьәләсе карала.

VI. Куркынычны бәяләү, аларны киметү чаралары.

Кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм дәүләт органнары, эшкуарлык субъектлары һәм аны гамәлгә ашыру процессында банклар алып барган куркынычлар белән бәйле.

Эшқуарлык структуралары эшчәнлегендәге куркыныч һәрвакыт булырга мөмкин, әмма аның дәрәжәсе төрлечә була. Кече һәм урта эшқуарлык субъектлары буенча эшқуарлык куркынычы дәрәжәсен бәяләү аларның эшчәнлегенә аерым элементлары, эш юнәлешләре һәм конкрет проектлар буенча түгел, ә озак вакыт эчендә предприятие эшенең суммар нәтижәләре буенча (кагыйдә буларак, бер ел) башкарылырга тиеш. Кече һәм урта эшқуарлыкның конкрет субъекты эшчәнлегендә булган куркынычны югарыда күрсәтелгән куркыныч дәрәжәләренә берсенә кертү критерийлары буларак түбәндәгеләрне кулланырга тәкъдим ителә. Рәхсәт ителгән куркыныч табышлы эшчәнлек белән бәйле, ягъни эшмәкәрлек структурасының эшчәнлеге турында рәсми хисапта финанс нәтижәсе буларак табыш күрсәтелгәндә. Критик куркыныч эшчәнлек нәтижәләре буенча югалтулар булуы белән характерлана, әмма шул ук вакытта предприятие үз эшчәнлеген туктатмый. Катастрофик куркыныч предприятие эшчәнлеген туктату белән бәйле. Бу критерийлар объектив характерда, кулланырга җиңел, эшқуарлык куркынычларының һәр дәрәжәсе чикләрен төгәл тасвирлый.

Кече һәм урта бизнес өчен төп куркынычлар:

- гамәлгә ашыру башланган этапта билгеле бер проектны финанслау,
- законнарны үзгәртү,
- авыл хужалыгы секторында уңайсыз һава шартлары,
- югары табышлы сфераларның чикләрен киметү,
- капитал концентрациясен арттыру һәм үзәкләштерү, мәсәлән, сәүдәдә,
- Түбән икътисади грамоталылык һәм халыкның тиешле менталитетын формалаштыру.

Кече һәм урта бизнеста структур үзгәрешләр һәм әлеге секторга ярдәм оештыру максатларында берничә юнәлеш буенча системалы эш алып барырга кирәк. Кече һәм урта предприятиеләргә житештерү-техник ярдәмне алга таба киңәйтү дәүләт программалары белән килештереләргә һәм түбәндәге линияләр буенча үтәргә тиеш:

- эшчәнлекнең яңа юнәлешләре буенча консультация ярдәме;
- кече һәм урта предприятиеләрне заманча җиһазлар һәм технологияләр белән тәмин итү буенча киңәшләр;
- предприятиеләргә яңа технологияләр, ноу-хау тапшыруны оештыру;
- яңа базарларга чыгу өчен продукцияне сертификацияләүдә кече һәм урта предприятиеләргә ярдәм итү;
- эшқуарлык эшчәнлеге өчен кадрлар әзерләү системасында житештерү процесслары белән идарә итү нигезләрен өйрәтү.

Татарстанда яхшы нигез булдырылган: эшмәкәрләргә консультация һәм белем бирүне гамәлгә ашыручы оешмалар күп, глобаль чөптәрдә мәгълүмат

чыганакалары житэрлек, конференциялар үткөрөлө. Бу юнөлөштө районда эшмәкәрләрне «Бизнес Класс» программасы буенча алга таба укыту, «Бизнес навигатор» корпорациясенен яңа программаларын үзлөштөрү, «Эшмәкәрлек фабрикасы»проектында катнашу планлаштырыла. КФХны ТР авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы линиясе буенча яңадан эзерләү курслары буенча укыту.

VII. Программаның икътисадый нәтижәлелеге, программа белән идарә итү һәм гамәлгә ашыруны тикшереп тору.

«Мөслим муниципаль районында кече, урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасы районның төп күрсәткечләренә уңай тәэсир итә, кече һәм урта эшкуарлыкны алга таба үстерү өчен уңай шартлар тудыруга юнәлдерелгән чаралар комплексын үз эченә ала.

Программаны үтәү түбәндәгеләргә ярдәм итәчәк:

- Территориаль үсеш формалашуның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшкуарлыкның нәтижәле эшлөвө һәм үсешө өчен уңай шартлар тудыруга, шулай ук аның Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районындагы социаль-икътисадый үсеш бурычларын хәл итүгә керткән өлөшөн арттыруга;
- Мөслим муниципаль районының тулаем территориаль продукттында кече һәм урта бизнес өлөшөн 41,0 %ка кадәр арттыруны;
- кече һәм урта бизнес өлкәсендә эшлөүчеләрнең санын 244 кешегә арттыру;
- кече һәм урта эшкуарлыкның үсеш темпларын арттыруга, кече һәм урта предприятиеләрнең эшчәнлек даирәләрен киңәйтүгә һәм икътисадый ныгуына;
- районның берләштерелгән бюджетының салым керемнәренен гомуми суммасында кече һәм урта эшкуарлык субъектларынан район бюджетына керемнәр артуга - 131,69 млн. сумга кадәр, халыкны эш белән тәмин итүгә өстәмә мөмкинлекләр барлыкка килүгә, кече һәм урта эшкуарлыкта эшлөүчеләрнең хезмәткәрләрнең хезмәт хакы дәрәжәсен күтөрүгә - 40 320,51 сум;
- товар базарын конкуренциягә сәләтле продукция һәм жирле житештерү хезмәтләре белән баеп;
- кече һәм урта эшкуарлыкның социаль жаваплылыгын арттыруга.
- Муниципаль программаны гамәлгә ашыру һәм аңа үзгәрешләр кертү мониторингы муниципаль программаны гамәлгә ашыру механизмының состав өлөшө булчак. Әлегә муниципаль программаны үзгөртү аны гамәлгә ашыру барышын ел саен анализлау нәтижәләре буенча башкарыла. Түбәндөгә үзгәрешләр булырга мөмкин:
 - чараларны төшереп калдыру;
 - яңа чаралар кертү;
 - Мөслим муниципаль районының алдагы чорда кече эшкуарлыкны үстерү йомгаклары.

Мөслим муниципаль районы башкарма комитетының структур бүлекчэләре, муниципаль программа юнәлешләрен гамәлгә ашыру өчен җаваплы предприятиеләр һәм учреждениеләр ел саен хисап чорыннан соң килүче елның 15 февраленә кадәр муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы турында хисап бирәләр.

Кирәк булса, муниципаль программага үзгәрешләр кертелергә мөмкин.

Эшчәнлекне ведомствоара координацияләү, программаны гамәлгә ашыру белән агымдагы идарә итү, программа чараларын мониторинглау һәм программаны гамәлгә ашыруны бәяләү программаны төп уйлап табучы - Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты, Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге программа чараларын үтәүне тикшереп тора, каралган максатлардан тайпылуны ачыклай, сәбәпләрен билгели, тайпылышларны бетерү буенча чаралар күрә, Программаны гамәлгә ашыруга җибәрелә торган акчаларның максатчан, нәтиҗәле файдалануын тикшереп тора.

VIII. «2024-2028 елларга Мөслим муниципаль районында кече, урта эшкуарлыкны һәм кече хужалыкларны үстерү» муниципаль программасының төп күрсәткечләре

№ т/б.	Күрсәткечләрнең аталышы	Мәгълүматлар чыганагы	Үлч.берәм-ре	2023ел	2024ел	2025ел	2026ел	2027ел	2028ел
1	Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары саны	ФНС	бер.	484	495	500	514	529	534
2	Шәхси эшмәкәрләргә исәпкә алып, кече һәм урта предприятиеләрдә эшләүчеләр саны (шул исәптән, үз-үзенә хезмәт итүче гражданның легальләштерү)	ФНС	кеше	2 353	2 391	2 439	2 493	2 535	2 597
3	ВТПда кече һәм урта эшкуарлык өлеше	КСЭМ	%	40,60	40,60	40,70	40,70	40,85	41,00
4	Микропредприятиеләргә дә кертеп, кече һәм урта предприятиеләр әйләнеше	КСЭМ	млн. сум.	5 261	5 629	6 012	6 421	6 858	7 323
5	КУЭ субъектлары гына катнашучы эре заказчыларның сатып алулар өлеше	ЕИС	%	25	27	29	30	31	32
6	Кече һәм урта эшкуарлык предприятиеләргә эшчәнлегеннән берләштерелгән бюджетка салым кертемнәргә күләме	ФНС	млн. сум.	125,3	126,55	127,45	129,10	130,38	131,69

IX. 2024-2028 елларда Мөслим муниципаль районында кече, урта эшкуарлыкны үстерү программасының төп чаралары.

Мәсьәләнең исеме	Төп чаралар аталышы	Программа чараларын үтәү	Төп чараларны башкару сроклары	Финанслау чыганакалары
1	2	3	4	5
1.Кече эшкуарлыкны нәтижәле үстерү өчен хокукий базаны камилләштерү һәм административ киртәләрне киметү	Кече эшкуарлык өлкәсендә закон чыгару һәм норматив-хокукий актлар проектларына, гамәлдәге норматив-хокукий актларга үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында тәкъдимнәр әзерләү	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты, Жирле үзидарә органнары, Мөслим муниципаль районында Эшмәкәрләр советы	2024-2028ел.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының дүләтнеке булмаган ижтимагый фондлар, берләшмәләр һәм ассоциацияләр белән үзара хезмәттәшлек итү ысулларын эшләү, шул исәптән кече эшкуарлыкка һәм хужалык итүнең кече формаларына ярдәм өлкәсендә үзара хезмәттәшлек турында килешүләр төзү	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты, Жирле үзидарә органнары, Мөслим муниципаль районында Эшмәкәрләр советы	2024-2028ел.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
	Кече эшкуарлыкны үстерүгә комачаулый торган административ киртәләрне бетерү. Контроль-рөхсәт практикасын оптимальләштерү юлы белән дүләт, кулланучылар һәм эшкуарлар мәнфәгатләрен яраштыруны тәмин итү.	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты, Жирле үзидарә органнары, Мөслим муниципаль районында Эшмәкәрләр советы	2024-2028ел.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
	Коррупциягә каршы көрәшкә юнәлдерелгән чараларны камилләштерү турында тәкъдимнәр әзерләү	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты, Жирле үзидарә органнары, Мөслим муниципаль	2024-2028ел.	Учреждениене агымдагы финанслау

		районында Эшмәкәрләр советы		исәбенә
Кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү инфраструктурасын үстерү	1. Бизнесны ачу, алып бару һәм үстерү мәсьәләләре буенча эшкуарларны консультацияләү	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге	2024ел – 98 бер. 2025 ел – 101 бер. 2026 ел – 116 бер. 2027 ел – 123 бер. 2028 ел – 138 бер.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
	2. Кече эшкуарлыкка ярдәм мәсьәләләре буенча уку-укуту семинарлары оештыру	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге	2024 ел – 7 бер. 2025 ел – 8 бер. 2026 ел – 9 бер. 2027 ел – 10 бер. 2028 ел – 12 бер.	10 000,00 сум.
	3. Урта һәм кече предприятиеләр житәкчеләре һәм хезмәткәрләре өчен семинарлар, түгәрәк өстәлләр үткәрү	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге	2024 ел – 5 бер. 2025 ел – 7 бер. 2026 ел – 7 бер. 2027 ел – 8 бер. 2028 ел – 10 бер.	20 000,00 сум.
	4. Эшмәкәрләрнең дәүләт һәм муниципаль хакимият органнары белән очрашуларын оештыру	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге	2024 ел – 5 бер. 2025 ел – 7 бер. 2026 ел – 7 бер. 2027 ел – 8 бер. 2028 ел – 10 бер.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
	5. Гамәлгә ашырыла торган программалар һәм чаралар турында массакүләм мәгълүмат чараларында мәгълүмат урнаштыру	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге	2024 ел – 5 бер. 2025 ел – 5 бер. 2026 ел – 7 бер. 2027 ел – 8 бер. 2028ел – 10 бер.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
	6. Татарстан Республикасыннан читтә эшлекле мөнәсәбәтләр урнаштыруда эшкуарларга ярдәм	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге	2024-2028 ел.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә

	7. Эшмәкәрләрне муниципаль заказларны үтәүдә катнашуга жәлеп итү	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге	2024-2028 ел	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
	8. 44-ФЗ буенча урта һәм кече предприятиеләр житәкчеләре һәм хезмәткәрләре өчен белем бирү семинарлары үткәрү	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге	2024 ел – 5 бер. 2025 ел – 6 бер. 2026 ел – 6 бер. 2027 ел – 7 бер. 2028 ел – 8 бер.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
	9. Гомуми белем бирү мәктәпләренең уңышлы эшмәкәрләре һәм өлкән сыйныф укучылары арасында очрашулар үткәрү	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге	2024 ел– 3 бер. 2025 ел – 5 бер. 2026 ел. – 6 бер. 2027 ел. – 7 бер. 2028 ел. – 8 бер.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
	10. Мөслим муниципаль районының рәсми сайтында мәгълүматны актуальләштерү	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге	2024 ел. – 24 бер. 2025 ел. – 25 бер. 2026 ел. – 25 бер. 2027 ел. – 26 бер. 2028 ел. – 28 бер.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
3. Инженерлык инфраструктурасы объектларын төзү һәм инвестиция проектларын гамәлгә ашыру өчен кирәкле ресурсларга кече һәм урта бизнестан файдалану системасын яхшырту	2. Шәхси сәнәгать майданчыклары булдыруга ярдәм итү.	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге	2024-2028 ел.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
	3. Федераль максатчан программаларда катнашу өчен инженерлык инфраструктурасы объектларын төзү буенча тәкъдимнәр эзерләү	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге	2024-2028 ел.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
	4. Инженерлык челтәрләренә тоташтыру мәсьәләләрен хәл итүдә консультация бирү һәм ярдәм итү	Территориаль үсеш бүлеге, Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының инфраструктура үсеше бүлеге	2024-2028 ел.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
	5. Инвестиция-жәлеп итүчән	Территориаль үсеш бүлеге, Мөслим	2024-2028ел.	Учреждениене

	объектларны инвестицияләү һәм анализлау	муниципаль районы Башкарма комитетының инфраструктура үсеше бүлеге, Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы. ЖҮО		агымдагы финанслау исәбенә
	6. Инвестиция проектларын гамәлгә ашыру өчен жир кишәрлекләренә документлар эзерләү эшләре	Территориаль үсеш бүлеге. Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының инфраструктура үсеше бүлеге, Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы, авыл жирлекләре башлыклары.	2024-2028 ел.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
	7. Авыл хужалыгы кулланучылар кооперативларын төзү	Мөслим муниципаль районы башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге, ЖҮО	2024ел. – 1 бер. 2025ел. – 2 бер. 2026ел. – 2 бер. 2027 ел. – 3 бер. 2028 ел. – 4 бер.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
4. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына финанс һәм мөлкәти ярдәм чараларын гамәлгә ашыру	Мөслим муниципаль районында кече эшкуарлык субъектларына дәүләт ярдәме кысаларында чараларны гамәлгә ашыруда федераль һәм республика дәүләт хакимияте структураларына ярдәм итү	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты, жирле үзидарә органнары	2024-2028 ел.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
	Районны территориаль үстерүнең өстенлекле юнәлешләрен үстерү максатларында Мөслим муниципаль районындагы жир кишәрлекләре, торақ урыннары белән тәмин итүдә кече эшкуарлык субъектларына ярдәм итү	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты, мөлкәти һәм жир мөнәсәбәтләре палатасының жирле үзидарә органнары	2024 ел. – 5 бер. 2025 ел. – 6 бер. 2026 ел. – 6 бер. 2027 ел. – 7 бер. 2028 ел. – 8 бер.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
	Муниципаль заказны үтәүгә кече эшкуарлык субъектларын стимуллаштыру һәм жәлеп итү	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты, жирле үзидарә органнары	2024-2028 ел.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә

	Мөслим муниципаль районы милкендәге мөлкәт исемлеген өченче зат хокукларыннан азат итеп һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларына бирү өчен билгеләнгән итеп төгәлләштерү.	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты, мөлкәти һәм жир мөнәсәбәтләре палатасының жирле үзидарә органнары	2024-2028 ел.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
	Мөслим муниципаль районында шәхси ярдәмче хужалыкларга дәүләт ярдәмче кысаларында чараларны гамәлгә ашыруда районның шәхси ярдәмче хужалыкларына ярдәм итү,	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты, жирле үзидарә органнары	2024-2028 ел.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
	Жир участкаларын, биналарны, корылмаларны төзү өлешендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү.	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты, жирле үзидарә органнары, мөлкәти һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы	2024 ел. – 5 бер. 2025 ел. – 6 бер. 2026 ел. – 6 бер. 2027 ел. – 7 бер. 2028 ел. – 8 бер.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
5. Яшьләр һәм эшсезләр өчен эшкуарлык инициативасын стимуллаштыру	Эшкуарлык эшчәнлеге нигезләре, белем бирү курслары буенча индивидуаль консультацияләр үткөрү	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге, жирле үзидарә органнары	2024 ел. – 40 бер. 2025 ел. – 45 бер. 2026 ел. – 47 бер. 2027 ел. – 50 бер. 2028 ел. – 55 бер.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
	Яшьләрне эшкуарлыкка жәлеп итүгә ярдәм итә торган чаралар комплексы үткөрү һәм авылда кече хужалыкларны үстерү конкурслар, ярминкәләр, конференцияләр уздыру һәм башкалар.	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге, жирле үзидарә органнары	2024ел. – 10 бер. 2025 ел. – 11 бер. 2026 ел. – 12 бер. 2027 ел. – 12 бер. 2028 ел. – 13 бер.	30 000,00 сум.
	Эш башлаучы эшкуарларга ярдәм чаралары - үз бизнесын булдыру өчен яңа эш башлаучы эшкуарларга грантлар	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге	2024-2028 ел.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә

	Эшсез граждандарга үзмәшгульлекне оештыруда ярдәм итү, эшмәкәрлекне теркәү юлы белән һәм үзмәшгульлек программасы буенча үсеш.	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территорияль үсеш бүлеге, Мөслим районы Халыкның мәшгульлеге үзәге	2024 ел. – 18 бер. 2025 ел. – 20 бер. 2026 ел. – 22 бер. 2027 ел. – 23 бер. 2028 ел. – 25 бер.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
6. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына уңай инвестиция климатын тәмин итү	Мөслим муниципаль районының инвестицион паспортын эшләү һәм бастырып чыгару	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территорияль үсеш бүлеге	2024-2028 ел.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
	Сәнәгать майданчыклары, сәнәгать парклары, технологик парклар төзү өчен житештерү һәм инвесторларның башка объектларын урнаштыру өчен уңайлы инфраструктура булу.	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территорияль үсеш бүлеге	2024-2028 ел.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
	Мөслим муниципаль районының инвестиция декларациясен эшләү һәм актуальләштерү	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территорияль үсеш бүлеге	2024-2028 ел.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
7. Социаль эшкуарлыкка ярдәм чаралары	Эшмәкәрләргә адреслы юридик ярдәм күрсәтү. Социаль эшмәкәрлек үсеше өлкәсендә хокукый агарту. Социаль өлкә эшкуарлыгын эзерләү һәм яңадан эзерләү, квалификациясен күтәрү.	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территорияль үсеш бүлеге	2024 ел. – 12 бер. 2025 ел. – 13 бер. 2026 ел. – 13 бер. 2027 ел. – 14 бер. 2028 ел. – 15 бер.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә
	Социаль эшмәкәрлек үсеше юнәлешләрен популярлаштыру һәм массакуләм мәгълүмат чараларында яктырту	Мөслим муниципаль районы Башкарма комитетының территорияль үсеш бүлеге	2024 ел. – 3 бер. 2025 ел. – 4 бер. 2026 ел. – 6 бер. 2027 ел. – 7 бер. 2028 ел. – 8 бер.	Учреждениене агымдагы финанслау исәбенә